

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

F. G. JACOBS

της 20ής Ιουνίου 1996 *

1. Στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως ζητείται από το Δικαστήριο να εκδικάσει αίτηση αναίρεσεως κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-5/93, Roger Tremblay κ.λπ. κατά Επιτροπής¹. Αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς είναι η απόφαση της Επιτροπής να μη δώσει συνέχεια σε μια σειρά καταγγελιών κατά της Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (SACEM), εταιρίας η οποία διαχειρίζεται δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε μουσικά έργα στη Γαλλία.

2. Αυτό που φαίνεται να αποτελεί το κύριο αντικείμενο της υπό κρίση αιτήσεως αναίρεσεως είναι η προβαλλόμενη κακή εφαρμογή αυτού που αναφέρεται, ίσως κατά τρόπο κάπως συγκεχυμένο, ως αρχή της επικουρικότητας, πράγμα που σημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε ως έγκυρη, εν μέρει, την απόφαση της Επιτροπής να μη δώσει συνέχεια στις καταγγελίες με την αιτιολογία ότι οι καταγγελίες εκείνες θα μπορούσαν να εξεταστούν καλύτερα από τις εθνικές αρχές.

Το ιστορικό της διαφοράς

3. Οι προς την Επιτροπή καταγγελίες χρονολογούνται από το 1979. Μεταξύ του 1979

και του 1988 υποβλήθηκαν στην Επιτροπή πολλές αιτήσεις, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου (πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης)², με τις οποίες ζητούνταν να διαπιστωθεί ότι η SACEM είχε παραβεί τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ. Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν από ενώσεις κατόχων δισκοθηκών, μεταξύ των οποίων και το Bureau européen des médias de l'industrie musicale, καθώς και κατ' ιδίαν κατόχων δισκοθηκών, μεταξύ των οποίων οι τρεις προσφεύγοντες στην υπόθεση T-5/93: Roger Tremblay, François Lucazeau και Harry Kestenberg.

4. Οι υποβληθείσες στην Επιτροπή καταγγελίες περιελάμβαναν κατ' ουσία τις ακόλουθες αιτιάσεις:

- 1) οι εταιρίες που διαχειρίζονταν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στα διάφορα κράτη μέλη είχαν κατανεμίσει μεταξύ τους την αγορά, μέσω της συνάψεως συμβάσεων αμοιβαίας αντιπροσωπεύσεως, δυνάμει των οποίων απαγορευόταν στις εταιρίες διαχείρισεως να συμβάλλονται απ' ευθείας με τους χρήστες που ήσαν εγκατεστημένοι επί του εδάφους άλλου κράτους μέλους·

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

1 — Απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1995, Συλλογή 1995, σ. II-185.

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25.

- 2) το ποσοστό 8,25 % του κύκλου εργασιών που εισπραττόταν από τη SACEM ήταν υπερβολικό σε σχέση με τα ποσοστά που καταβάλλονταν από τις δισκοθήκες εντός των άλλων κρατών μελών και αυτό το ποσοστό δεν χρησιμοποιούνταν για την αμοιβή των αντιπροσωπευμένων εταιριών διαχείρισεως (ιδίως αλλοδαπών εταιριών), αλλά επωφελείτο αυτού αποκλειστικώς η SACEM, η οποία κατέβαλλε στους αντιπροσωπευόμενους της ευτελή ποσά·
- 3) η SACEM απαιτούσε από κάθε χρήστη να αποκτήσει ολόκληρο το ρεπερτόριο της, τόσο το γαλλικό όσο και το ξένο, ενώ αρνούνταν να επιτρέψει τη χρήση μόνο του ξένου ρεπερτορίου της· και
- 4) η SACEM εισέπραττε τα ποσοστά της κατά τρόπο εισάγοντα διακρίσεις υπέρ των δισκοθηκών που ήταν μέλη ορισμένων επαγγελματιών ενώσεων.

5. Η έρευνα της Επιτροπής όσον αφορά τις ενέργειες της SACEM ανεστάλη μέχρι την έκδοση των αποφάσεων επί των προδικαστικών ερωτημάτων που είχαν υποβληθεί στο Δικαστήριο, μεταξύ Δεκεμβρίου 1987 και Αυγούστου 1988, από το *cour d'appel d'Aix-en-Provence* καθώς και από το *cour d'appel* και το *tribunal de grande instance de Poitiers*: αντιστοίχως, υπόθεση 395/87, *Tournier*³, και συνεκδικασθείσες υποθέσεις 110/88, 241/88 και 242/88, *Lucazeau* κ.λπ.⁴ Με τα υποβληθέντα στο πλαίσιο των υποθέσεων εκείνων ερωτήματα, ζητήθηκε, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να αποφανθεί σχετικά με το αν οι ενέργειες που αποτελούσαν το αντικείμενο των υποβληθεισών

καταγγελιών συνιστούσαν παράβαση των άρθρων 85 και/ή 86. Με τις αποφάσεις του, και στις δύο υποθέσεις, της 13ης Ιουλίου 1989, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

«Το άρθρο 85 της Συνθήκης ΕΟΚ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει κάθε εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ εθνικών εταιριών διαχείρισεως δικαιωμάτων του δημιουργού των κρατών μελών που έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα ότι κάθε εταιρία αρνείται στους χρήστες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος την άμεση πρόσβαση στο ρεπερτόριό της. Εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να προσδιορίσουν αν πραγματικά υπήρχε σχετική εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των εν λόγω εταιριών διαχείρισεως.

Το άρθρο 86 της Συνθήκης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εθνική εταιρία διαχείρισεως δικαιωμάτων του δημιουργού κατέχουσα δεσπόζουσα θέση σε σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς επιβάλλει μη δίκαιους όρους συναλλαγής όταν τα δικαιώματα που επιβάλλει στις δισκοθήκες είναι αισθητώς υψηλότερα από τα επιβαλλόμενα στα άλλα κράτη μέλη, εφόσον η σύγκριση του ύψους των τιμολογίων έγινε σύμφωνα με την ίδια βάση. Δεν συμβαίνει το ίδιο αν η εν λόγω εταιρία δικαιωμάτων του δημιουργού είναι σε θέση να δικαιολογήσει μια τέτοια απόκλιση βασιζόμενη σε αντικειμενικές και κρίσιμες διαφορές μεταξύ της διαχείρισης των δικαιωμάτων του δημιουργού στο οικείο κράτος μέλος και της διαχείρισης στα άλλα κράτη μέλη.»

3 — Συλλογή 1989, σ. 2521.

4 — Συλλογή 1989, σ. 2811.

Στην υπόθεση, επίσης, *Toupiet*, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

«Το γεγονός ότι εθνική εταιρία διαχειρίσεως δικαιωμάτων του δημιουργού στον μουσικό τομέα αρνείται στους χρήστες εγγεγραμμένης μουσικής την πρόσβαση μόνο στο αλλοδαπό ρεπερτόριο που αντιπροσωπεύει δεν έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά παρά μόνον αν η πρόσβαση σε μέρος του προστατευμένου ρεπερτορίου μπορούσε να διαφυλάξει πλήρως τα συμφέροντα των δημιουργών, συνθετών και εκδοτών μουσικής, χωρίς, ωστόσο, να αυξάνει τα έξοδα για τη διαχείριση των συμβάσεων και για την εποπτεία στη χρησιμοποίηση των προστατευόμενων μουσικών έργων.»

6. Μετά την έκδοση των αποφάσεων στις υποθέσεις εκείνες, η Επιτροπή συνέχισε την έρευνά της όσον αφορά την πρακτική της SACEM, κυρίως κατόπιν αιτήσεων συνδρομής από γαλλικά δικαστήρια και αρχές. Μολονότι το Δικαστήριο έκρινε ότι στις εθνικές αρχές και τα εθνικά δικαστήρια εναπόκειται να αποφασίσουν σχετικά με το αν το ποσοστό που εισέπραττε ως δικαιώματα η SACEM ήταν αισθητά υψηλότερο από αυτό που εισπραττόταν σε άλλα κράτη μέλη, η Επιτροπή θεώρησε ότι θα ήταν δυσχερές γι' αυτούς τους εθνικούς φορείς να προβούν οι ίδιοι σε μια τέτοια σύγκριση, και τούτο εφόσον δεν είχαν την εξουσία να προβαίνουν σε έρευνες στην αλλοδαπή. Τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής περιελήφθησαν σε έκθεση της 7ης Νοεμβρίου 1991. Η έκθεση αφορούσε το ύψος των τιμολογήσεων στα διάφορα κράτη μέλη και την προβαλλόμενη διάκριση υπέρ των

δισκοθηκών που ήσαν μέλη ορισμένων επαγγελματιών ενώσεων.

7. Ωστόσο, μετά τη δημοσίευση της εκθέσεώς της, η Επιτροπή αποφάσισε να επικαλεστεί το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 99/63 της Επιτροπής⁵, περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου. Το άρθρο 6 προβλέπει ότι «όταν η Επιτροπή, έχοντας λάβει μια αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, κρίνει ότι τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της δεν δικαιολογούν την αποδοχή της αιτήσεως, πληροφορεί σχετικά τους προσφεύγοντες και τους καθορίζει προθεσμία για να υποβάλουν γραπτώς τις ενδεχόμενες παρατηρήσεις τους». Με έγγραφο της 20ής Ιανουαρίου 1992, η Επιτροπή πληροφόρησε, σύμφωνα με το άρθρο 6, το Bureau européen des médias de l'industrie musicale (BEMIM) ότι δεν επρόκειτο να κάνει δεκτή την αίτησή τους και τους έδινε τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους πριν από τη λήψη της τελικής της αποφάσεως. (Η Επιτροπή θεώρησε ότι οι προσφεύγοντες στην υπόθεση T-5/93 είχαν λάβει γνώση του εγγράφου αυτού, είτε ως μέλη της BEMIM είτε μέσω του δικηγόρου τους, ο οποίος ενεργούσε επίσης υπέρ της BEMIM, οπότε ήταν περιττό να τους αποστείλει κατ' ιδίαν γνωστοποιήσεις). Αφού εξέτασε τις παρατηρήσεις που είχαν υποβληθεί ως απάντηση στο έγγραφο της, η Επιτροπή γνωστοποίησε στους δικηγόρους που ενεργούσαν τόσο για λογαριασμό της BEMIM όσο και για λογαριασμό των δισκοθηκών, με νεότερο έγγραφο (με ημερομηνία 12 Νοεμβρίου 1992), ότι οι καταγγέλτες τους είχαν οριστικώς απορριφθεί. Σε απάντηση ερωτήσεως σχετικά με την έννοια αυτής της απορρίψεως, η Επιτροπή απέστειλε τρίτο

5 — ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 37.

έγγραφο (με ημερομηνία 17 Δεκεμβρίου 1992) στους ίδιους δικηγόρους, με το οποίο επιβεβαίωσε το γεγονός ότι είχε την πρόθεση να αφήσει το ζήτημα όλων των καταγγελιών που της είχαν υποβληθεί στην κρίση των εθνικών δικαστηρίων, και τούτο ασχέτως του εάν οι καταγγελίες αυτές αφορούσαν το ύψος των τιμολογήσεων ή την προβαλλόμενη διάκριση μεταξύ των δισκοθηκών. Ας μου επιτραπεί τώρα να εξετάσω κατά τρόπο κάπως λεπτομερή το περιεχόμενο των δύο πρώτων εγγράφων, καθόσον σημαντικό μέρος των κύριων λόγων αναιρέσεως των αναιρεσιδόντων συνίσταται στο ότι το Πρωτοδικείο εσφαλμένως ερμήνευσε το αιτιολογικό της αποφάσεως της Επιτροπής.

8. Στο έγγραφό της της 20ής Ιανουαρίου 1992, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι είχε προσχωρήσει στη σύγκριση, όσο ήταν δυνατό ενόψει των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της, και ότι η περαιτέρω έρευνα, διά της εξετάσεως περιφερειακών ή τοπικών στοιχείων, θα απαιτούσε σημαντικούς διοικητικούς πόρους χωρίς την προσδοκία αποτελέσματος που να δικαιολογεί τη σχετική προσπάθεια. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης στο έγγραφο εκείνο ότι από την έρευνα δεν προέκυψαν στοιχεία που να θεμελιώνουν το συμπέρασμα ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 86 ως προς το ύψος των ορισθεισών από τη SACEM, κατά τον χρόνο εκείνο, τιμολογήσεων. Η Επιτροπή θεώρησε ότι εξ αιτίας του γεγονότος αυτού και, ειδικότερα, του γεγονότος ότι οι συνέπειες της προβαλλόμενης καταχρήσεως είχαν καταστεί αισθητές, κυρίως, εντός ενός και μόνο κράτους μέλους, και δη εντός τμήματος του κράτους αυτού, το συμφέρον της Κοινότητας επιτάσσει να εξεταστεί το ζήτημα όχι από την Επιτροπή αλλά, εφόσον παρίστατο ανάγκη, από τις γαλλικές αρχές, και τούτο σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αποκεντρώσεως.

9. Στην τελευταία σελίδα του εγγράφου αυτού, υπό τον τίτλο «συμπεράσματα», η Επιτροπή δήλωσε, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού της Επιτροπής 99/63, ότι δεν μπορούσε να δώσει ευνοϊκή συνέχεια στην καταγγελία, και τούτο ενόψει των αρχών της επικουρικότητας και της αποκεντρώσεως καθώς και του γεγονότος ότι, καθώς η επικρινόμενη πρακτική ήταν κατ' ουσίαν εθνική, δεν υπήρχε κοινοτικό συμφέρον, ενώ είχαν ήδη επιληφθεί της υποθέσεως διάφορα γαλλικά δικαστήρια.

10. Με το δεύτερό της έγγραφο, η Επιτροπή εξήγησε ότι δεν σκόπευε να δώσει συνέχεια στις καταγγελίες, και τούτο για λόγους που είχαν εκτεθεί στο από 20ής Ιανουαρίου 1992 έγγραφό της, και ότι δεν σκόπευε να επαναλάβει τους λόγους αυτούς, αλλά απλά να εξετάσει θέματα που είχαν τεθεί από τους προσφεύγοντες στις παρατηρήσεις τους. Εν ολίγοις, τα επιπλέον σχόλια της Επιτροπής υπήρξαν τα εξής:

1) Οι παρατηρήσεις των καταγγελλόντων δεν μεταβάλλουν τη διαπίτωσή της ότι το επίκεντρο της προβαλλόμενης παραβάσεως βρίσκεται στη Γαλλία και ότι οι συνέπειές της στα άλλα κράτη μέλη υπήρξαν λίαν περιορισμένες· ότι, επομένως, το ζήτημα δεν παρουσίαζε καμιά ιδιαίτερη σημασία για τη λειτουργία της κοινής αγοράς· και ότι, επομένως, το συμφέρον της Κοινότητας υπαγόρευε να εξεταστούν οι καταγγελίες από τις εθνικές αρχές και δικαστήρια μάλλον παρά από την Επιτροπή. Εν προκειμένω, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1992 (δηλαδή ύστερα από το πρώτο της

έγγραφο) στην υπόθεση Automec κατά Επιτροπής⁶ (στο εξής: Automec II).

νοτικών αρχών αλλά απλής εκχωρήσεως αρμοδιότητας προς τις εθνικές αρχές.

- 2) Με την απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση Automec II, συγκεκριμένα σκέψη 88, κρίθηκε ότι η Επιτροπή μπορούσε να απορρίψει μια καταγγελία για τον λόγο ότι η υπόθεση είχε ήδη υποβληθεί στην κρίση εθνικών δικαστηρίων.
- 3) Η εφαρμογή της αρχής της «επικουρικότητας» δεν είχε την έννοια της εγκατάλειψης οποιασδήποτε δράσεως των δημοσίων αρχών αλλά, μάλλον, ισοδυναμούσε με απάντηση στο ερώτημα αν η Επιτροπή ή οι εθνικές αρχές προστασίας του ανταγωνισμού ήταν οι πλέον κατάλληλες για την επίλυση του ζητήματος. Εφόσον το επίκεντρο των προβλλομένων παραβάσεων βρίσκεται στη Γαλλία και υφίστανται εθνικές αρχές προστασίας του ανταγωνισμού οι οποίες διαθέτουν, σύμφωνα με σχετική έρευνα της Επιτροπής, τα αναγκαία στοιχεία για να προβούν στην αναφερθείσα από το Πρωτοδικείο σύγκριση, στις εθνικές αρχές απόκειται η περαιτέρω εξέταση του ζητήματος, εφόσον κάτι τέτοιο παρίσταται αναγκαίο. Επί πλέον, πολλά γαλλικά δικαστήρια έχουν ήδη επιληφθεί των καταγγελιών, ενώ μόνο τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να επιδικάσουν αποζημιώσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, επρόκειτο για κλασική εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, εφαρμογή η οποία έλαβε τη μορφή όχι κάποιας παραλείψεως εκ μέρους των κοι-
- 4) Δεν υπήρξαν περιορισμοί, για λόγους απορρήτου, σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού 17, όσον αφορά τη χρησιμοποίηση της εκθέσεως της Επιτροπής, διότι η έκθεση αφορούσε όχι το ύψος των ισχυουσών τιμολογήσεων, οι οποίες ήδη ήταν, εν πάση περιπτώσει, δημοσίου χαρακτήρα, αλλά τη σύγκριση των πρακτικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής τέτοιων τιμολογήσεων σε πέντε ειδη δισκοθηκών.
- 5) Τα εθνικά δικαστήρια δεν όφειλαν να ακολουθήσουν τις νομικές εκτιμήσεις της Κοινότητας ή των εθνικών διοικητικών αρχών.
- 6) Η Επιτροπή δεν υποχρεούνταν να εξετάσει το αν τυχόν παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού είχαν συμβεί και στο παρελθόν, εφόσον κύριος σκοπός μιας τέτοιας εξετάσεως ήταν να καταστεί δυνατή η επιδίκαση αποζημιώσεως.
- 7) Οι συγκρίσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή αφορούσαν για τη λήψη αποφάσεως σχετικά με το αν τα ποσοστά που εισέπραττε ως δικαιώματα η SACEM

6 — Υπόθεση T-24/90, Συλλογή 1992, σ. II-2223.

ισοδυναμούσαν με επιβολή μη δικαίων όρων συναλλαγών κατά την έννοια των αποφάσεων του Δικαστηρίου.

επιδικάσουν αποζημίωση· επί πλέον, η άποψη της Επιτροπής σχετικά με τη συμφωνία ουδέποτε μπορούσε να είναι δεσμευτική για τα εθνικά δικαστήρια.

11. Τέλος, στις τελευταίες δύο παραγράφους του δεύτερου εγγράφου της, η Επιτροπή ανέφερε:

Η απόφαση του Πρωτοδικείου

1) όσον αφορά την προβαλλόμενη συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ της SACEM και των αντίστοιχων εταιριών σε άλλα κράτη μέλη, δεν κατέστη δυνατή η ανεύρεση κάποιας σοβαρής ενδείξεως τέτοιας συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής, ενώ έστω και αν πράγματι υπήρξε τέτοια συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική, τούτο δεν φαίνεται να είχε συγκεκριμένες επιπτώσεις στο ύψος των τιμολογήσεων· παρ' όλα αυτά, η Επιτροπή θα μπορούσε να λάβει υπόψη της οποιαδήποτε συγκεκριμένη απόδειξη σχετική με την ύπαρξη και τις συνέπειες της προβαλλομένης συμφωνίας·

12. Με την απόφασή του της 24ης Ιανουαρίου 1995⁷ το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής κατά το μέτρο που αυτή απέρριψε την αιτίαση των προσφευγόντων περί στεγανοποίησης της αγοράς λόγω της φερομένης συμπίεξης μεταξύ της SACEM και των εταιριών διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των άλλων κρατών μελών. Ωστόσο, το Δικαστήριο απέρριψε τα λοιπά αιτήματα της προσφυγής, αφήνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο άθικτο το τμήμα της αποφάσεως της Επιτροπής με το οποίο αυτή είχε αρνηθεί να συνεχίσει την έρευνα όσον αφορά συμφωνίες μεταξύ της SACEM και των δυσκοθικών από τις οποίες η SACEM εισέπραττε δικαιώματα για τα μουσικά έργα των μελών της.

2) όσον αφορά τη συμφωνία μεταξύ της SACEM και ορισμένων ενώσεων κατόχων δυσκοθικών, οι συνέπειες της συμφωνίας αυτής υπήρξαν αισθητές μόνο στη Γαλλία, προς όφελος ορισμένων δυσκοθικών και προς ζημίαν άλλων, και, ενόψει των αρχών της συνεργασίας και της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, στις εθνικές αρχές επάκειται να ρυθμίσουν το ζήτημα, ειδικότερα εφόσον, έστω και αν η Επιτροπή και οι εθνικές αρχές ήσαν συναρμόδιες όσον αφορά την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, μόνον οι εθνικές αρχές είχαν την εξουσία να

Προδικαστικά ζητήματα

13. Πριν προβώ στην εξέταση της ουσίας των λόγων αναίρεσεως που έχουν προβλη-

7 — Προαναφερθείσα ανωτέρω στην υποσημείωση 1. Την ίδια ημέρα το Πρωτοδικείο εξέδωσε απόφαση επί της συναφούς υποθέσεως T-114/92, BEMIM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-147.

θεί ενώπιον του Δικαστηρίου, θεωρώ αναγκαίο να εξετάσω δύο προδικαστικά ζητήματα που ετέθησαν από την Επιτροπή σχετικά με το παραδεκτό της αιτήσεως αναιρέσεως.

Διαδικαστικές πλημμέλειες που προβάλλει η Επιτροπή

Η φύση του υποβληθέντος αιτήματος

15. Η Επιτροπή επισημαίνει δύο διαδικαστικές πλημμέλειες της αιτήσεως αναιρέσεως:

14. Οι αναιρεσιόντες ζητούν από το Δικαστήριο να αναιρέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου κατά το μέτρο που αυτή απέρριψε το αίτημα ακυρώσεως του μέρους της αποφάσεως της Επιτροπής με το οποίο η τελευταία αρνήθηκε να συνεχίσει την έρευνα των συμφωνιών μεταξύ της SACEM και των κατόχων δισκοθηκών καθώς και, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, να αναιρέσει το μέρος αυτό της αποφάσεως της Επιτροπής. Ωστόσο, οι αναιρεσιόντες ζητούν, επιπλέον, από το Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η Επιτροπή οφείλει να κινηθεί εκ νέου τις σχετικές διαδικασίες και να κοινοποιήσει στη SACEM γνωστοποίηση αιτιάσεων. Ορθώς η Επιτροπή θεωρεί ότι το αίτημα για την έκδοση μιας τέτοιου είδους αποφάσεως είναι απαράδεκτο. Δεν αμφισβητείται ότι δεν είναι έργο των κοινοτικών δικαστηρίων να απευθύνουν οδηγίες στα όργανα και ότι, σύμφωνα με το άρθρο 176 της Συνθήκης, στο οικείο όργανο εναπόκειται να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωσή του προς απόφαση εκδοθείσα επί προσφυγής ακυρώσεως⁸.

1) παράλειψη του ονόματος των λοιπών διαδίκων στην ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, και τούτο αντίθετα προς το άρθρο 112, παράγραφος 1, στοιχείο β', του Κανονισμού Διαδικασίας· και

2) παράλειψη μνείας της ημερομηνίας κατά την οποία η προσβαλλομένη απόφαση επιδόθηκε στους αναιρεσιόντες, και τούτο αντίθετα προς το άρθρο 112, παράγραφος 2, του ίδιου Κανονισμού.

16. Όμως, τέτοιες παραλείψεις δεν αρκούν για να καταστεί απαράδεκτη μια ανάρτηση· δεν προκύπτει ότι οι λοιποί διάδικοι στην ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκη ζημιώθηκαν από τη μη αναφορά των ονομάτων τους στην πρώτη σελίδα του δικογράφου· η υποβολή της αιτήσεως αναιρέσεως θα ήταν εμπρόθεσμη, έστω και αν η προθεσμία είχε αρχίσει να τρέχει από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

⁸ — Βλ., π.χ., την απόφαση της 24ης Ιουνίου 1986, 53/85, AKZO κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1965, σκέψη 23· την απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-548/93, Ladbroke Racing κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2565, σκέψη 54, και την απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 1996, T-575/93, Koelman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1, σκέψη 29.

Οι λόγοι αναιρέσεως

17. Ας μου επιτραπεί τώρα να εξετάσω, με τη σειρά τους, τους διάφορους λόγους αναιρέσεως.

18. Ας εξετάσω πρώτον αυτό που θεωρώ, όπως έχω ήδη αναφέρει, ότι αποτελεί το κύριο ζήτημα της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως: έσφαλε η Επιτροπή αφήνοντας την επίλυση του προβλήματος στις εθνικές αρχές, ή, για να είμαι ακριβέστερος, έσφαλε το Πρωτοδικείο στο μέτρο που αναγνώρισε ως έγκυρη την απόφαση αυτή; Το ζήτημα αυτό έχει τεθεί από τους αναιρεσείοντες κατά διάφορους τρόπους, πλην όμως θεωρώ προσφορότερο να εξετάσω τα διάφορα επιχειρήματα μαζί. Πρώτον, ισχυρίζονται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα παραλείποντας να εξετάσει την αναφορά που έκανε η Επιτροπή στην επικουρικότητα. Δεύτερον, αμφισβητούν για διάφορους λόγους τον εκ μέρους του Πρωτοδικείου κατ' ουσίαν έλεγχο της αποφάσεως της Επιτροπής. Μια τρίτη σειρά επιχειρημάτων προϋποθέτει ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αναιρέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου και αποφαινεται σύμφωνα με το άρθρο 54 του Οργανισμού του αμετάκλητα επί της διαφοράς: επ' αυτής της βάσεως, οι αναιρεσείοντες ισχυρίζονται, επικαλούμενοι διάφορους λόγους, ότι η απόφαση της Επιτροπής στηρίχθηκε σε εσφαλμένη εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας. Αυστηρά κρινόμενα, τα επιχειρήματα του τελευταίου μέρους της αιτήσεως αναιρέσεως είναι, όπως θα αποδείξω κατωτέρω, απαράδεκτα, πλην όμως, εφόσον δεν είναι ευχερής ο διαχωρισμός των διαφόρων επιχειρημάτων που έχουν σχέση με την «επικουρικότητα», δεν θα προβώ σε σχετική διάκριση όταν θα εξετάζω τον λόγο αυτόν.

19. Πριν αρχίσω την εξέταση των διαφορών κατ' ιδίαν επιχειρημάτων, θεωρώ αναγκαίο να προβώ σε ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις. Τα σχετικά καθήκοντα της Επιτροπής, αφενός, και των εθνικών αρχών, αφετέρου, θέτουν, κατά την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού, ζητήματα τα οποία έχουν προσφάτως εξεταστεί διεξοδικά. Μια πρόσφατη εργασία συνοψίζει επιτυχώς το πλαίσιο του προβλήματος⁹:

«Η Επιτροπή είναι η υπεύθυνη αρχή για τη διαμόρφωση της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού, έργο που πρέπει να επιτελεί με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Για ιστορικούς λόγους, η Επιτροπή υπήρξε επίσης η κυρίως υπεύθυνη αρχή για τον έλεγχο της εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης ΕΚ στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Κατά τα πρώτα χρόνια των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είχε σημειωθεί μια τάση συγκεντρώσεως στα χέρια της Επιτροπής

9 — Luis Ortiz Blanco, *EC Competition Procedure*, Οξφόρδη 1996, σ. 11 και 12 (παράλειπεται οι υποσημειώσεις). Βλ. επίσης σχόλια Εκδότη, «Subsidiarity in EC Competition law enforcement», *Common Market Law Review*, 1995, σ. 1 και τα περιεχόμενα σ' αυτό άρθρου Π. Καμπούρογλου: «EWG-Wettbewerbspolitik und Subsidiarität», *Wirtschaft und Wettbewerb*, 1993, σ. 273. Β. Rodgers: «Decentralisation and National Competition Authorities: Comparison with the Conflicts/Tensions under the Merger Regulation», *European Competition Law Review*, 1994, σ. 251, και M. Van Der Woude: «Nationale rechters en de EG Commissie: Subsidiariteit, decentralisatie of gewoon samenwerken», *Nederlands Juristenblad*, 1993, σ. 585.

της εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού. Γενικώς, είχε θεωρηθεί ότι η εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού αποτελούσε πρωτίστως έργο της Επιτροπής, μολονότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε, νομίμως, να γίνεται από τις εθνικές δικαστικές και τις αρμόδιες επί του ανταγωνισμού αρχές. Καθώς η Επιτροπή αντιμετώπιζε προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση των εξουσιών της εντός των κρατών μελών, τα δε κράτη μέλη στερούνταν των καταλλήλων μέσων για την εφαρμογή των άρθρων 85 και 86, η Επιτροπή ευχαρίστως αποδέχθηκε αυτό το *de facto* οιονοει μονοπώλιο όσον αφορά την εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού. Το γεγονός αυτό της επέτρεψε επίσης να δημιουργήσει μια ομοιογενή σειρά προηγουμένων όσον αφορά τις αποφάσεις και τη διοικητική της πρακτική, και τούτο υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και, πλέον προσφάτως, του Πρωτοδικείου.

Με το πέρασμα του χρόνου, η κατάσταση ως προς την Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχει μεταβληθεί. Η Επιτροπή αναγνωρίζεται τώρα ως ο μοχλός της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού, ενώ τα κράτη μέλη θεωρούνται γενικώς ως πλέον εξοπλισμένα για την εφαρμογή τόσο της εθνικής όσο και της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού. Η εξέλιξη αυτή θα διευκολύνει στο μέλλον τον σαφή προσδιορισμό, σ' αυτόν τον τομέα της κοινοτικής νομοθεσίας, των αντιστοίχων ρόλων της κοινοτικής διοικήσεως και των εθνικών αρχών.

Ο διάλογος επί της επικουρικότητας έχει επιταχύνει την υφιστάμενη τάση προς αναθεώρηση της διοικητικής πρακτικής της Επιτροπής και τούτο προκειμένου να διασφαλιστεί η πλέον ενεργός συμμετοχή των εθνικών δικαστικών και λοιπών αρχών στον έλεγχο της συμμορφώσεως επιχειρήσεων προς τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης.»

20. Θα έπρεπε, ίσως, να γίνει διάκριση μεταξύ του όρου «επικουρικότητα», όπως αυτός χρησιμοποιείται στην παρούσα εξέταση και της αρχής της επικουρικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 3 Β της Συνθήκης. Εν πάση περιπτώσει, οσάκις εφαρμόζεται από εθνικές αρχές η κοινοτική νομοθεσία περί ανταγωνισμού, είναι σαφές ότι κάτι τέτοιο δεν αποτελεί περίπτωση επικουρικότητας, και τούτο υπό την έννοια ότι οι εθνικές αρχές εφαρμόζουν *εθνική* νομοθεσία. Θα ήταν ίσως πλέον ενδεδειγμένο να γίνεται αναφορά σε αποκέντρωση μάλλον παρά σε επικουρικότητα: η βασική ιδέα είναι αυτή της αποκεντρωμένης εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας από τις εθνικές μάλλον αρχές παρά από την Επιτροπή. Ωστόσο η διάκριση μπορεί να είναι στην πράξη λιγότερο σαφής, καθόσον οι εθνικές αρχές είναι δυνατόν να εφαρμόζουν τόσο τους κοινοτικούς όσο και τους εθνικούς περί ανταγωνισμού κανόνες.

21. Επομένως, το ερώτημα που τίθεται είναι υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί η Επιτροπή να αποφασίσει να μην ερευνήσει μια καταγγελία υπό συνθήκες όπου να μην ο καταγγέλλων έχει έννομο συμφέρον πλην

όμως η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υφίσταται επαρκές κοινοτικό συμφέρον.

την ενέργεια αυτή σ' αυτή τη φάση της διαδικασίας¹².

22. Με την απόφασή του Automec II, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η Επιτροπή μπορούσε νομίμως να αποφασίσει να μη δώσει συνέχεια σε μια καταγγελία λόγω ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος¹⁰. Απ' αυτήν την άποψη, η Επιτροπή διακρίνεται από τα πολιτικά δικαστήρια τα οποία οφείλουν να αναγνωρίζουν τα ατομικά δικαιώματα ιδιωτών στις μεταξύ τους σχέσεις. Όμως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή δεν μπορεί απλώς να αναφέρεται αφηρημένα στο κοινοτικό συμφέρον, αλλά οφείλει να παραθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία βάσει των οποίων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υφίστατο κοινοτικό συμφέρον, σύμφωνα με το άρθρο 190 της Συνθήκης. Επί πλέον, η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη τον βαθμό στον οποίο τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να προστατεύουν τα εκ της Συνθήκης δικαιώματα του καταγγέλλοντος¹¹.

23. Η Επιτροπή δικαιούται να απορρίψει μια καταγγελία, λόγω ελλείψεως κοινοτικού συμφέροντος, όχι μόνο πριν αρχίσει την έρευνα της υποθέσεως, αλλά επίσης, κατόπιν έρευνας, εφόσον κρίνει σκόπιμη

24. Μετά την απόφαση Automec II, η Επιτροπή διατύπωσε τη θέση της στην «ανακοίνωση σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών δικαιοδοτικών οργάνων για την εφαρμογή των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ»¹³.

25. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι έστω και αν η Επιτροπή «δεν υποχρεούται να εκδώσει απόφαση διαπιστώνουσα την ύπαρξη παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού ούτε να προβεί στη σχετική με την καταγγελία έρευνα, οσάκις έχει επιληφθεί αυτής δυνάμει του κανονισμού 17, υποχρεούται πάντως να εξετάσει προσεκτικώς τους πραγματικούς και νομικούς λόγους που προβάλλει ο καταγγέλλων προκειμένου να εξακριβώσει την ύπαρξη συμπεριφοράς αντίθετης προς τον ανταγωνισμό. Επί πλέον, σε περίπτωση θέσεως της καταγγελίας στο αρχείο, η Επιτροπή υποχρεούται να αιτιολογήσει την απόφασή της προκειμένου να καταστεί δυνατό στο Πρωτοδικείο να εξακριβώσει αν αυτή υπέπεσε σε πραγματικά ή νομικά σφάλματα ή ακόμη αν ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας»¹⁴.

26. Ας μου επιτραπεί τώρα, υπό το φως των ανωτέρω σκέψεων, να προβώ στην

10 — Βλ. επίσης αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1993, υπόθεση T-7/92, Asia Motor France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-669 της 18ης Μαΐου 1994, υπόθεση T-37/92, BEUC και NCC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-285 την προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 7 απόφαση BEMIM την προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 8 απόφαση Ladbroke Racing κατά Επιτροπής και απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1995, υπόθεση T-74/92, Ladbroke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-115.

11 — Βλ. σκέψεις 71 έως 98 της αποφάσεως.

12 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 7 απόφαση BEMIM, σκέψη 81.

13 — ΕΕ 1993, C 39, σ. 6· βλ., ειδικότερα, μέρη III και IV.

14 — Απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 1995, C-19/93 P, Rendo κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-3319, σκέψη 27.

εξέταση των ισχυρισμών των αναιρεσιδόντων σχετικά με το ζήτημα της «επικουρικότητας».

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα παραλείποντας να εξετάσει την αναφορά της Επιτροπής στην επικουρικότητα.

27. Οι αναιρεσιδόντες ισχυρίζονται ότι το Πρωτοδικείο, μη λαμβάνοντας υπόψη την επικουρικότητα ως ένα από τα στοιχεία της αιτιολογίας της Επιτροπής, ερμήνευσε εσφαλμένως τους λόγους στους οποίους ερείδεται η απόφαση της Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι «από τα σημεία 6 και 8 της επίδικης αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή στήριξε την απόρριψη των καταγγελιών των προσφευγόντων όχι στην αρχή της επικουρικότητας αλλά στον μοναδικό λόγο της ελλείψεως επαρκούς κοινοτικού συμφέροντος». Όμως, οι αναιρεσιδόντες ισχυρίζονται ότι η επικουρικότητα υπήρξε παράγων που επηρέασε τη συλλογιστική της Επιτροπής και ότι η Επιτροπή εσφαλμένως εφάρμοσε την αρχή αυτή.

28. Η Επιτροπή αναφέρει ότι στήριξε την εκ μέρους της απόρριψη των καταγγελιών μόνο στην έλλειψη επαρκούς κοινοτικού συμφέροντος. Προσθέτει ότι έκρινε ότι αυτή η έλλειψη κοινοτικού συμφέροντος προέκυπτε τόσο από το ότι οι φερόμενες παραβάσεις είχαν επιπτώσεις κυρίως σε εθνικό επίπεδο όσο και από το γεγονός ότι διάφορα γαλλικά δικαστήρια και γαλλικές αρμόδιες επί του ανταγωνισμού αρχές είχαν επιληφθεί παρομοίων υποθέσεων. Η Επιτροπή δήλωσε ότι, μολονότι δεν διασαφήνισε στα έγγρατά της με ακριβεία τι σημαίνει ο όρος «επικουρικότητα», η

έννοια αυτή έχει διευκρινιστεί με την 22η Έκθεσή της επί της Πολιτικής επί του Ανταγωνισμού του 1992. Στην έκθεση εκείνη, η Επιτροπή εξήγησε ότι, επικαλούμενη την επικουρικότητα, απλώς εννοούσε ότι υποστήριζε το να αφήνονται ζητήματα στη δικαιοδοσία των εθνικών αρχών σε περιπτώσεις των οποίων ο αντίκτυπος ήταν κατ' ουσίαν εθνικός. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, αναφερόμενη, με την επίδικη απόφαση, στην επικουρικότητα, δεν σκόπευε να εφαρμόσει μια γενική, αυτόνομη νομική αρχή η οποία έπρεπε να τηρείται από τις κοινοτικές αρχές.

29. Γεγονός είναι ότι η Επιτροπή μνημόνευσε τον όρο «επικουρικότητα» σε δύο έγγρατά της: αναφέρθηκε στον όρο αυτό στα συμπεράσματα στο έγγραφό της της 20ής Ιανουαρίου 1992 (βλ. ανωτέρω παραγράφους 8 και 9), ενώ στο έγγραφό της της 12ης Νοεμβρίου 1992 επανέλαβε τα επιχειρήματα αυτά προσθέτοντας τα συμπληρωματικά σχόλια επί της επικουρικότητας που έχουν παρατεθεί στην ανωτέρω παράγραφο 10, σημείο 3¹⁵. Όμως από τα ανωτέρω αποσπάσματα των εγγράφων της Επιτροπής σαφώς προκύπτει, κατά τη γνώμη μου, ότι η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε στην επικουρικότητα, ως κάποιοι κατ' ιδίαν λόγο, για να μην προχωρήσει στην έρευνα των καταγγελιών. Χρησιμοποίησε τον όρο αυτό απλώς για να εκφράσει την άποψη ότι η καταγγελία μπορούσε να εξεταστεί καλύτερα από τις εθνικές αρχές. Όπως θα φανεί κατωτέρω, τούτο είναι ένας από τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του κοινοτικού συμφέροντος. Εξ αυτού έπεται ότι το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε νομικό σφάλμα παραλείποντας να εξετάσει το ζήτημα αυτό χωριστά.

15 — Βλ. ανωτέρω παραγράφους 8 έως 10.

30. Οι αναιρεσιδόντες υποστηρίζουν επίσης ότι η «αλλοίωση» από το Πρωτοδικείο της αποφάσεως της Επιτροπής, καθώς τούτο δεν έλαβε υπόψη την αναφορά στην επικουρικότητα, είχε ως αποτέλεσμα την προσβολή των δικαιωμάτων τους άμυνας, δεδομένου ότι αυτό σημαίνει ότι δεν εξετάστηκε το ζήτημα εάν έπρεπε ή όχι να τύχει εφαρμογής η αρχή της επικουρικότητας. Όμως, εφόσον θεωρώ ότι το Πρωτοδικείο δεν έσφαλε μη λαμβάνοντας υπόψη την αναφορά στην επικουρικότητα, ως συνέπεια αυτού πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι δεν υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των αναιρεσιδόντων.

Όσον αφορά το κοινοτικό συμφέρον και το ζήτημα των προτεραιοτήτων

31. Οι αναιρεσιδόντες υποστηρίζουν ότι, δυνάμει της αποφάσεως *Automec II*¹⁶, η Επιτροπή δικαιούται να λάβει υπόψη το κοινοτικό συμφέρον που παρουσιάζει μια συγκεκριμένη καταγγελία μόνο προκειμένου να καθορίσει την προτεραιότητα που πρέπει να δοθεί στην καταγγελία αυτή και όχι για να δικαιολογήσει την απόφαση να μη δώσει συνέχεια στην καταγγελία. Στη σκέψη 60 της αποφάσεώς του στην υπό κρίση υπόθεση, το Πρωτοδικείο απέρριψε την άποψη αυτή. Μια τέτοια προσέγγιση είναι συνεπής προς την απόφαση *Automec II* στην οποία αναφέρονται οι αναιρεσιδόντες. Μολονότι στην υπόθεση εκείνη το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε σε «προτεραιότητες», η εκδοθείσα απόφαση αφορούσε την εκ μέρους της Επιτροπής απόρριψη μιας καταγγελίας. Πράγματι, στη σκέψη 76 της αποφάσεώς του στην υπόθεση εκείνη, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, εφόσον ότι η Επιτροπή δεν έχει την υποχρέωση να αποφαι-

νεται επί του υποστατού ή όχι μιας παραβάσεως της κοινοτικής νομοθεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση¹⁷, εξ αυτού έπεται ότι δεν μπορεί να υποχρεωθεί να διενεργήσει έρευνα. Η αναφορά που γίνεται με την απόφαση σε «προτεραιότητες» μπορεί και πρέπει να θεωρηθεί ότι σημαίνει ότι η Επιτροπή δικαιούται να αποφασίζει να δίδει συνέχεια σε ορισμένες καταγγελίες και να μη δίδει σε άλλες.

32. Ωστόσο, πρέπει να υφίστανται τα κατάλληλα εχέγγυα όσον αφορά τα δικαιώματα του καταγγέλλοντος και το κοινοτικό συμφέρον. Με την απόφαση *Automec II*, το Πρωτοδικείο αναγνώρισε ότι, καίτοι η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεωθεί να διενεργήσει έρευνα, οι διαδικαστικές εγγυήσεις τις οποίες προβλέπουν το άρθρο 3 του κανονισμού 17 και το άρθρο 6 του κανονισμού 99/63 την υποχρεώνουν, παρ' όλα αυτά, να εξετάσει με προσοχή τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που της γνωστοποιεί ο καταγγέλλων, προκειμένου να εκτιμήσει εάν από αυτά αποκαλύπτεται συμπεριφορά ικανή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της κοινής αγοράς και να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών¹⁸. Επισήμανε επίσης ότι το τελικό έγγραφο της Επιτροπής με το οποίο

17 — Απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1979, 125/78, GEMA κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 537, σκέψεις 17 και 18. Βλ. επίσης, π.χ., την προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 6 απόφαση *Automec II*, σκέψεις 75 και 76· απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 1992, T-16/91, Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2417, σκέψη 98· απόφαση C-19/93 P, Rendo, που έχει προπαρατεθεί στην υποσημείωση 14, σκέψη 27· και, όπως προσαφώς, η προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 8 απόφαση Koelman, σκέψη 39.

18 — Σκέψη 79 της αποφάσεως. Βλ. επίσης την απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 1983, 210/81, Demo-Studio Schmidt κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3045, σκέψη 19· απόφαση της 28ης Μαρτίου 1985, 298/83, CICCÉ κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 1105, σκέψη 18· απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1987, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4487, σκέψη 20· και απόφαση C-19/93 P, Rendo, που έχει προπαρατεθεί στην υποσημείωση 14, σκέψη 27.

16 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 6.

τίθεται η υπόθεση στο αρχείο πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένο¹⁹. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο έχει υπογραμμίσει τη βούλησή του να ελέγχει την αιτιολογία της Επιτροπής σχετικά με την εκτίμησή της ως προς το κοινοτικό συμφέρον όταν θέτει μια υπόθεση στο αρχείο²⁰. Επομένως, υφίστανται επαρκή εχέγγυα που εξασφαλίζουν ότι η Επιτροπή προβαίνει σε ενδεδειγμένη εκτίμηση των καταγγελιών. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι δεν είναι εσφαλμένη η συλλογιστική του Πρωτοδικείου σχετικά με το ότι, ενόψει του ότι η Επιτροπή δεν υπέχει γενική υποχρέωση να λαμβάνει οριστική απόφαση ως προς το εάν υπήρξε παράβαση του κοινοτικού δικαίου σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, έχει το δικαίωμα, υπό ορισμένες περιστάσεις και εφόσον έχει προσεκτικώς εξετάσει τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της, να αρνεϊται να συνεχίσει την έρευνα μιας καταγγελίας.

Ως προς το ζήτημα σχετικά με το αν οι εν λόγω πρακτικές είχαν επίπτωση μόνο σε εθνικό επίπεδο

33. Οι αναιρεσεύοντες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή έσφαλε καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι επικρινόμενες ως συνιστώσες παράβαση του άρθρου 86 πρακτικές είχαν κατ' ουσίαν επίπτωση μόνο σε εθνικό επίπεδο. Το συμπέρασμα αυτό έγινε δεκτό από το Πρωτοδικείο. Όμως, εφόσον το ζήτημα σχετικά με το αν οι επικρινόμενες πρακτικές είχαν κατ' ουσίαν επίπτωση μόνο σε εθνικό επίπεδο αποτελεί πραγματικό ζήτημα, αναίρεση ενώπιον του

Δικαστηρίου στηριζόμενη στον λόγο αυτό είναι απαράδεκτη.

Οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή όταν αποφασίζει σχετικά με το αν θα συνεχίσει την έρευνα επί μιας καταγγελίας

34. Τα λοιπά επιχειρήματα των αναιρεσειόντων αφορούν τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του εάν είναι προς το κοινοτικό συμφέρον η εκ μέρους της Επιτροπής συνέχιση της έρευνας. Τέτοια προβλήματα αποτελούν παραδεκτά νομικά ζητήματα για την επίλυση των οποίων πολύτιμο οδηγό αποτελεί η απόφαση του Πρωτοδικείου Automec II²¹. Με την απόφασή του Automec II, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι για να εκτιμηθεί το κοινοτικό συμφέρον που υφίσταται για να συνεχιστεί η εξέταση μιας υποθέσεως, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες περιστάσεις και, ιδίως, τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που περιέχονται στην καταγγελία της οποίας έχει επιληφθεί. Σ' αυτήν εναπόκειται, ιδίως, να σταθμίσει τη σημασία της προβαλλομένης παραβάσεως για τη λειτουργία της κοινής αγοράς, την πιθανότητα αποδείξεως της υπάρξεώς της και το πεδίο της απαιτούμενης έρευνας για να εκληρωθεί, υπό τις καλύτερες συνθήκες, την αποστολή της που συνίσταται στο να μερμνά για την τήρηση των άρθρων 85 και 86²².

19 — Σκέψη 85 της αποφάσεως απόφαση C-19/93 P, Rendo, που έχει προσαρτηθεί στην υποσημείωση 14, σκέψη 27. Βλ. επίσης την απόφαση της 16ης Ιουνίου 1994, C-39/93 P, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2681, σκέψεις 31 και 32, όπου το Δικαστήριο έκρινε ότι το έγγραφο με το οποίο τίθεται η υπόθεση στο αρχείο πρέπει να υπόκειται σε διαστατικό έλεγχο βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης και μάλιστα ασχέτως του αν το εν λόγω έγγραφο περιλαμβάνει εκτίμηση σχετικά με το αν υφίσταται παράβαση της Συνθήκης.

20 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 10 απόφαση BEUC.

21 — Βλ. επίσης τις προτάσεις του δικαστή Edward ο οποίος είχε εκτελέσει χρέη γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση εκείνη.

22 — Σκέψη 86 της αποφάσεως.

35. Όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «όταν τα αποτελέσματα των διαλαμβανόμενων σε μια καταγγελία παραβάσεων γίνονται ουσιαστικά αισθητά επί του εδάφους ενός μόνον κράτους μέλους και όταν δικαστήρια και αρμόδιες εθνικές αρχές αυτού του κράτους μέλους έχουν επιληφθεί της υποθέσεως, επί διαφορών μεταξύ του καταγγέλλοντος και του καθού η καταγγελία προσώπου, η Επιτροπή δικαιούται να απορρίψει την καταγγελία λόγω ελλείψεως επαρκούς κοινοτικού συμφέροντος προς συνέχιση της εξετάσεως της υποθέσεως, υπό την προϋπόθεση πάντως ότι τα δικαιώματα του καταγγέλλοντος μπορούν να προστατευθούν κατά ικανοποιητικό τρόπο, ιδίως από τα εθνικά δικαστήρια»²³.

36. Ωστόσο, οι αναιρεσείοντες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα να εξετάσει καλύτερα από ό,τι τα εθνικά δικαστήρια το σχετικό ζήτημα. Επίσης υπογραμμίζουν τη σύγχυση που επικρατεί στα εθνικά δικαστήρια και την ανάγκη ασφάλειας δικαίου. Επίσης υποστηρίζουν ότι ήταν άστοχη η αναφορά της Επιτροπής στην απόφαση *Automec II* όταν το εν λόγω κοινοτικό όργανο κατέληξε στην απόφαση να θέσει τις καταγγελίες στο αρχείο, και τούτο για τον λόγο ότι, αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων εκκρεμούσε μία μόνο υπόθεση έχουσα σχέση με τα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση *Automec II*.

37. Ας μου επιτραπεί τώρα να εξετάσω εάν το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα σε σχέση με τις ανωτέρω αιτιάσεις.

38. Το Πρωτοδικείο υπογράμμισε, στη σκέψη 59 της αποφάσεώς του, ότι οι προσφεύγοντες δεν δικαιούνταν να απαιτήσουν

τη λήψη οριστικής αποφάσεως από την Επιτροπή. Παρατήρησε ότι, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 3 του κανονισμού 17 δεν παρέχει στο πρόσωπο που ασκεί προσφυγή βάσει του άρθρου αυτού το δικαίωμα να ζητήσει από την Επιτροπή την έκδοση αποφάσεως, κατά την έννοια του άρθρου 189 της Συνθήκης, αναφορικά με την ύπαρξη ή μη παραβάσεως του άρθρου 85 ή του άρθρου 86 της Συνθήκης και ότι η κατάσταση είναι διαφορετική μόνον εάν η καταγγελία εμπίπτει στο αποκλειστικό πεδίο δικαιοδοσίας της Επιτροπής, όπως στην περίπτωση ανακλήσεως απαλλαγής χορηγηθείσας βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πρωτοδικείο απέρριψε τα αιτήματα των προσφευγόντων κατά το μέτρο που αυτά ισοδυναμούσαν με τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να λάβει οριστική απόφαση σχετικά με το ζήτημα εάν είχε υπάρξει ή όχι παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας. Είναι πρόδηλο ότι δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, όπως ακριβώς είναι αληθές ότι δεν υφίσταται γενική υποχρέωση της Επιτροπής να λαμβάνει οριστική απόφαση. Η άποψη αυτή είναι συνεπής προς τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση *GEMA*²⁴ και *Δηλιμίτης*²⁵, καθώς και προς τη δική του νομολογία, όπως αυτή προκύπτει από την απόφαση *Automec II* και από μεταγενέστερες αποφάσεις²⁶.

39. Αναφορικά με το ζήτημα αν η Επιτροπή έπρεπε να συνεχίσει την περαιτέρω έρευνα, το Πρωτοδικείο έκρινε (στη σκέψη 68 της αποφάσεώς του) ότι «τα δικαιώματα του καταγγέλλοντος δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προστατεύονται επαρκώς ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου αν το δικαστήριο αυτό δεν

24 — Προπαραθεθείσα στην υποσημείωση 17.

25 — Απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 1991, υπόθεση C-234/89, Συλλογή 1991, σ. I-935, σκέψεις 43 επ.

26 — Προπαραθεθείσες στις υποσημειώσεις 6 και 17.

23 — Σκέψη 65 της αποφάσεως.

ήταν λογικώς δυνατόν, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, να συγκεντρώσει τα απαραίτητα πραγματικά στοιχεία για να εξακριβώσει εάν οι διαλαμβανόμενες στην καταγγελία πρακτικές συνιστούν παράβαση των άρθρων 85 και/ή 86 της Συνθήκης». Όμως, το Πρωτοδικείο θεώρησε ικανοποιητικό το γεγονός ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η έκθεση της Επιτροπής παρέσχε επαρκή πληροφόρηση σχετικά με το ύψος των τιμολογήσεων και με το ζήτημα της υπάρξεως δυσμενών διακρίσεων μεταξύ των δισκοθηκών. Περαιτέρω, αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι η SACEM αρνήθηκε να επιτρέψει στις γαλλικές δισκοθήκες να χρησιμοποιούν μόνο ξένο ρεπερτόριο, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι οι προσφεύγοντες δεν είχαν προβάλει συγκεκριμένα επιχειρήματα με τα οποία αμφισβητούσαν την εξουσία των γαλλικών δικαστηρίων να συλλέξουν τα αναγκαία πραγματικά στοιχεία ώστε να προσδιοριστεί αν αυτή η πρακτική της SACEM (γαλλική ένωση με έδρα τη Γαλλία) συνιστούσε παράβαση του άρθρου 86 της Συνθήκης. Σε σχέση με αυτές τις δύο διαπιστώσεις, έχει σημασία να υπογραμμιστεί ότι, καθώς φαίνεται, οι αναιρεσιδόντες δεν αμφισβητούν ότι τα διαθέσιμα στοιχεία ήταν επαρκή. Επομένως, νομίζω ότι το Πρωτοδικείο δεν έσφαλε στην ανωτέρω εκτίμησή του. Είμαι σύμφωνος ως προς το ότι, προκειμένου να δικαιολογηθεί η άρνηση της Επιτροπής να συνεχίσει την περαιτέρω έρευνα μιας καταγγελίας, είναι ουσιώδες να είναι, σε κάθε περίπτωση, τα εθνικά δικαστήρια (ή οι εθνικές αρχές) αρμόδια να εξετάσουν τα ίδια το ζήτημα. Θεωρώ ότι, σε περίπτωση που τα εθνικά δικαστήρια είναι, κατ' αυτόν τον τρόπο, αρμόδια, μπορεί να είναι κρίσιμο το ζήτημα ποιο δικαστήριο ή ποια αρχή θα μπορούσε ευχερέστερα να συνεχίσει την εν λόγω έρευνα, όμως το γεγονός ότι μπορεί να είναι ευχερέστερη για την Επιτροπή η συνέχιση μιας έρευνας δεν μπορεί, αυτό καθαυτό, να υποχρεώσει την Επιτροπή να πράξει κάτι τέτοιο. Κατά την άποψή μου, το ζήτημα του κοινοτικού συμφέροντος είναι ευρύτερο από το για ποιο

δικαστήριο ή για ποια αρχή θα ήταν ευχερέστερη η περαιτέρω έρευνα της υποθέσεως. Όπως το Πρωτοδικείο έχει κρίνει στην απόφασή του *Automec II*, μπορούν και άλλοι παράγοντες να ασκούν επιρροή, όπως η σημασία της προβαλλομένης παραβάσεως σε σχέση με τη λειτουργία της κοινής αγοράς.

40. Απαντώντας στους ισχυρισμούς των προσφευγόντων αναφορικά με την προβαλλόμενη σύγχυση στα εθνικά δικαστήρια και την ανάγκη διασφάλισης της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι το γεγονός ότι ενδέχεται ένα εθνικό δικαστήριο να συναντήσει δυσκολίες κατά την ερμηνεία των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης δεν αποτελεί, ενόψει της δυνατότητας προδικαστικής παραπομπής που παρέχει το άρθρο 177 της Συνθήκης, στοιχείο που η Επιτροπή οφείλει να λάβει υπόψη για να εκτιμήσει το κοινοτικό συμφέρον για τη συνέχιση της εξετάσεως μιας υποθέσεως (σκέψη 67). Όπως έχω ήδη αναφέρει, το Πρωτοδικείο εκτίμησε ότι τα εθνικά δικαστήρια είχαν στη διάθεσή τους ή ήταν σε θέση να συλλέξουν επαρκή στοιχεία, ώστε να εκδώσουν απόφαση σχετικά με τις προβαλλόμενες παραβάσεις. Όπως παρατήρησα προηγουμένως, η διαπίστωση αυτή δεν αμφισβητείται από τους αναιρεσιδόντες και, κατά συνέπεια, η συλλογιστική του Πρωτοδικείου είναι, κατά την άποψή μου, απολύτως πειστική. Επίσης, ορθότατα, κατά την άποψή μου, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζονται οι προσφεύγοντες, η ευχέρεια να ληφθεί υπόψη το ότι τα εθνικά δικαστήρια έχουν επιληφθεί της υποθέσεως, ως κριτήριο που ασκεί επιρροή για την εκτίμηση του κοινοτικού συμφέροντος προς συνέχιση της εξετάσεως της υποθέσεως, δεν περιορίζεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία υπάρχει ενιαία εθνική ένδικη διαδικασία μεταξύ του υποβαλλόντος την καταγγελία και του καταγγελλομένου» (σκέψη 62). Δεν μπορεί να υποστηριχθεί

ότι, σε περίπτωση που εκκρεμούν περισσότερες της μιας αγωγές, εμποδίζεται η Επιτροπή να αφήσει το ζήτημα στην κρίση των εθνικών δικαστηρίων.

41. Οι αναιρεσιδόντες υποστηρίζουν επίσης ότι οι δύο παράγοντες που μνημονεύονται στα έγγραφα της Επιτροπής δεν έπρεπε να έχουν ληφθεί υπόψη από την Επιτροπή κατά την εκτίμηση του ζητήματος εάν ήταν προς το κοινοτικό συμφέρον η συνέχιση της εξέτασης των καταγγελιών: το γεγονός ότι μόνον εθνικά δικαστήρια μπορούν να επιδικάζουν αποζημιώσεις και ότι τα εθνικά δικαστήρια δεν δεσμεύονται από «απόφαση» της Επιτροπής (στο έγγραφό της της 12ης Νοεμβρίου 1992, η Επιτροπή δεν φαίνεται να αναφέρεται στις συνέπειες που έχει επί των εθνικών δικαστηρίων μια ρητή απόφαση, αλλά μάλλον στις συνέπειες μιας νομικής εκτίμησης της Επιτροπής²⁷). Δεδομένου ότι οι αναιρεσιδόντες δεν έχουν επισημάνει κάποιο νομικό σφάλμα στην απόφαση του Πρωτοδικείου επί των σημείων αυτών, αυτό το μέρος της αιτήσεως αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

42. Εν πάση όμως περιπτώσει, πιστεύω ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι δύο αυτοί παράγοντες. Ενώ το γεγονός ότι μόνο τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να επιδικάζουν αποζημίωση δεν δικαιολογεί, αυτό καθαυτό, κατά τη γνώμη μου, την εκ μέρους της Επιτροπής απόρριψη μιας καταγγελίας, θεωρώ ότι, κατά την εκτίμηση του ζητήματος εάν είναι προς το «κοινοτικό συμφέρον» η εξέταση ενός θέματος από την Επιτροπή, ίσως ενδείκνυται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, λόγω της φύσεως μιας συγκεκριμένης περιπτώσεως, πρόκειται να κινηθεί, εν πάση περιπτώσει, ενώπιον εθνικού δικαστηρίου διαδικασία για την επιδίκαση αποζημιώσεως.

43. Αναφερόμενη στο γεγονός ότι τα εθνικά δικαστήρια δεν δεσμεύονται από τις δικές της εκτιμήσεις, η Επιτροπή είχε κατά νου προφανώς ότι, ενόψει της καταρτίσεως της εκθέσεώς της, αν θα προχωρούσε στην περαιτέρω εξέταση της καταγγελίας, χωρίς να φθάσει μέχρι τη λήψη οριστικής αποφάσεως, τούτο θα σήμαινε την υιοθέτηση ανεπίσημης απόψεως σχετικά με το αν υπήρξε ή όχι παράβαση, και ότι κάτι τέτοιο ελάχιστα θα εξυπηρετούσε την κατάσταση, εφόσον τα εθνικά δικαστήρια δεν θα δεσμεύονταν από μια τέτοια εκτίμηση²⁸. Νομίζω ότι αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση του εάν είναι προς το κοινοτικό συμφέρον η περαιτέρω εξέταση μιας καταγγελίας.

44. Τελειώνοντας την εξέταση αυτού του μέρους της αιτήσεως αναιρέσεως, θα ήταν ίσως χρήσιμο να υπογραμμίσω ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ουδέποτε θα υφίστανται περιστάσεις, ακόμα και σε περιπτώσεις που η αρμοδιότητά της δεν είναι αποκλειστική, κατά τις οποίες η Επιτροπή θα είναι υποχρεωμένη να συνεχίσει μια έρευνα και, εφόσον κρίνει ότι υφίσταται παράβαση, να λάβει την οριστική, για τον σκοπό αυτό, απόφαση. Αντιθέτως, από την προηγούμενη ανάπτυξη των εκατέρωθεν απόψεων σαφώς προκύπτει ότι παρόμοια ενέργεια είναι δυνατόν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να επιβάλλεται από το κοινοτικό συμφέρον. Όμως, οι αναιρεσιδόντες δεν απέδειξαν ότι κάτι τέτοιο συμβαίνει εν προκειμένω.

45. Τα εναπομείναντα ζητήματα που έχουν τεθεί με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως μπορούν να εξεταστούν εν συντομία.

27 — Οι χρησιμοποιηθείσες φράσεις είναι «appréciation juridique» και «prise de position».

28 — Βλ., π.χ., την απόφαση της 10ης Ιουλίου 1980, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 253/78 και 1/79, 2/79 και 3/79, Procureur de la République κατά Giry και Guerlain, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 527, σκέψη 13.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα παραλείποντας να διατυπώσει εκτίμηση σχετικά με το επί πόσο χρονικό διάστημα η Επιτροπή είχε επιληφθεί της υποθέσεως

46. Οι αναιρεσιόντες ισχυρίζονται ότι συνιστά νομικό σφάλμα το ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η έρευνα είχε καλύψει διάστημα μόνο έξι ετών αντί δεκατεσσάρων (από το 1979). Όμως, οι αιτήσεις αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου περιορίζονται, όπως έχω ήδη πει, μόνο στην εξέταση των νομικών ζητημάτων. Κατά συνέπεια, αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος, εφόσον το ζήτημα του πόσο χρόνο διήρκεσε η έρευνα είναι πραγματικό και όχι νομικό. Εν πάση περιπτώσει, η απόφαση του Πρωτοδικείου άρχισε, στη σκέψη 1, με τη διαπίστωση του γεγονότος ότι στην Επιτροπή υποβλήθηκαν πολλές καταγγελίες από το 1979.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο έσφαλε διαπιστώνοντας ότι τα νομικά ζητήματα ήταν νέα

47. Οι αναιρεσιόντες ισχυρίζονται επίσης ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα διαπιστώνοντας ότι τα ζητήματα που είχαν τεθεί με την καταγγελία του 1986 ήταν νέα νομικά ζητήματα. Οι αναιρεσιόντες ακολούθως προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το ότι τα ζητήματα αυτά είχαν τεθεί στην Επιτροπή πριν από το 1986. Τούτο όμως αποτελεί επίσης πραγματικό ζήτημα. Επομένως, και αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα μη προσδιορίζοντας κατά τρόπο συγκεκριμένο τα νομικά σφάλματα της Επιτροπής.

48. Οι αναιρεσιόντες ισχυρίζονται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα μη προσδιορίζοντας κατά τρόπο συγκεκριμένο τα νομικά σφάλματα της Επιτροπής. Η Επιτροπή διατείνεται ότι το γεγονός ότι οι αναιρεσιόντες παρέλειψαν να αιτιολογήσουν τον σχετικό με αυτόν τον λόγο αναιρέσεως ισχυρισμό καθιστά αυτό το τμήμα της αιτήσεως αναιρέσεως απαράδεκτο. Βρίσκω αρκετά ισχυρό το επιχείρημα της Επιτροπής. Είναι δεδομένο ότι ένας αναιρεσιών οφείλει να επικαλεστεί νομικά σφάλματα του Πρωτοδικείου προκειμένου να είναι παραδεκτή η αίτησή του αναιρέσεως²⁹. Είναι αληθές ότι οι αναιρεσιόντες έθιξαν επίσης το ζήτημα των προβαλλομένων σφαλμάτων της Επιτροπής σε χωριστό σημείο της αιτήσεώς τους με το οποίο ζητούν από το Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής αντί να αναπέμψει απλώς την υπόθεση στο Πρωτοδικείο και ότι τα επιχειρήματα των αναιρεσιόντων θα μπορούσαν να διασαφηνιστούν με αναφορά σ' αυτό το σημείο της αιτήσεως. Όμως, όπως θα καταδείξω κατωτέρω, αυτό το σημείο της αιτήσεως αναιρέσεως είναι, εν πάση περιπτώσει, προδήλως απαράδεκτο.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα υιοθετώντας αντιφατική συλλογιστική

49. Οι αναιρεσιόντες διατείνονται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα υιοθετώντας αντιφατική συλλογιστική. Αφενός, ακύρωσε το μέρος της αποφάσεως

²⁹ — Βλ. τη διάταξη της 24ης Απριλίου 1996, υπόθεση C-87/95 P, CNRAAP, Σύλλογος 1996, σ. I-2003, σκέψη 31.

της Επιτροπής με το οποίο το εν λόγω κοινοτικό όργανο αρνήθηκε να συνεχίσει την περαιτέρω εξέταση των προβαλλομένων συμφωνιών μεταξύ των εταιριών διαχειρίσεως δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, έκρινε έγκυρο το μέρος της αποφάσεως με το οποίο η Επιτροπή αποφάσισε να αφήσει το ζήτημα της παραβάσεως του άρθρου 86 στην κρίση των εθνικών αρχών. Οι αναιρεσιόντες ισχυρίζονται ότι οι δύο αυτές πτυχές δεν μπορούν να διαχωριστούν: υποστηρίζουν ότι οι υπερβολικές τιμές προκύπτουν από την κατανομή της αγοράς. Όμως, ακυρώνοντας την απόφαση της Επιτροπής όσον αφορά την πρώτη πτυχή του θέματος, το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε ότι στην Επιτροπή μάλλον παρά στα εθνικά δικαστήρια εναπόκειται να αποφασίσουν σχετικά με την προβαλλομένη παράβαση του άρθρου 85. Ακύρωσε αυτό το μέρος της αποφάσεως απλώς για λόγους ανεπαρκούς αιτιολογίας. Εξ αυτού θα μπορούσε να συναχθεί ότι η Επιτροπή, αν είχε διατυπώσει κατά τον ενδεδειγμένο τρόπο την αιτιολογία της, θα μπορούσε κάλλιστα να αφήσει το ζήτημα στην κρίση των εθνικών δικαστηρίων. Επομένως, ουδεμία αντίφαση υπάρχει στην απόφαση του Πρωτοδικείου. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι το Πρωτοδικείο δεν υιοθέτησε αντιφατική συλλογιστική.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα όσον αφορά τη διαπίστωσή του αναφορικά με το απόρρητο των ερευνών της Επιτροπής

50. Οι αναιρεσιόντες διατείνονται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομικό σφάλμα διαπιστώνοντας ότι το απόρρητο του φακέλου της Επιτροπής δεν αποτελεί εμπόδιο όσον αφορά τη δυνατότητα των εθνικών δικαστηρίων να αποφανθούν σχετικά με το ζήτημα της καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή μπορούσε να αποκαλύψει στα εθνικά δικαστήρια την έκθεσή της επί της

συγκρίσεως των τιμολογήσεων, επειδή το ύψος των τιμολογήσεων αποτελεί στοιχείο εμπύπτον στη σφαίρα του δημοσίου συμφέροντος.

51. Τα επιχειρήματα των αναιρεσιόντων όσον αφορά το σημείο αυτό δεν είναι απολύτως σαφή. Ειδικότερα, είναι δύσκολο να εξακριβωθεί αν αυτοί υποστηρίζουν ότι η έκθεση είναι απόρρητη. Όμως, έστω και αν υποστηρίζουν κάτι τέτοιο, το ζήτημα αν τα περιεχόμενα στην έκθεση στοιχεία εμπύπτον στη σφαίρα του δημοσίου συμφέροντος αποτελεί πραγματικό ζήτημα. Επομένως, η ενώπιον του Δικαστηρίου αίτηση αναιρέσεως ως προς το σημείο αυτό είναι απαράδεκτη.

52. Οι αναιρεσιόντες υποστηρίζουν επίσης ότι υπάρχουν και άλλα αποδεικτικά στοιχεία στον φάκελο της Επιτροπής τα οποία δεν μπορούν να αποκαλυφθούν στα εθνικά δικαστήρια. Όμως, το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές, επειδή, όπως έχω αναφέρει ανωτέρω, οι αναιρεσιόντες δεν φαίνεται να ισχυρίζονται ότι το σύνολο των εγγράφων στοιχείων που η Επιτροπή αποκάλυψε στα εθνικά δικαστήρια δεν είναι αρκετό ώστε να μπορούν αυτά να αποφανθούν σχετικά με το εάν έγινε παράβαση του άρθρου 86.

Όσον αφορά την προβαλλομένη παραβίαση από την Επιτροπή γενικών αρχών του δικαίου καθώς και την προβαλλομένη κατάχρηση εξουσίας από την Επιτροπή

53. Με τους τελευταίους τους λόγους αναιρέσεως, οι αναιρεσιόντες προβάλλουν την εκ μέρους της Επιτροπής παραβίαση γενικών αρχών καθώς και κατάχρηση

εξουσίας. Όμως, οι λόγοι αυτοί, μαζί με ορισμένα επιχειρηρικά επιχειρήματα που έχουν εξεταστεί ανωτέρω, αναφέρονται σε χωριστό μέρος της σχετικής αιτήσεως των αναιρεσειόντων, πράγμα που σαφώς προϋποθέτει ότι το Δικαστήριο έχει αναρτήσει την απόφαση του Πρωτοδικείου και πρόκειται να προχωρήσει, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Οργανισμού του, στην έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως. Κατ' αυτόν τον τρόπο, με αυτό το μέρος της αιτήσεως των αναιρεσειόντων δεν επιδιώκεται η επισημάνση νομικών σφαλμάτων του Πρωτοδικείου, αλλά προβάλλονται ισχυρισμοί σχετικά με την Επιτροπή όλως άσχετοι προς τις επικρίσεις τους επί της αποφάσεως. Όντως, οι αναιρεσειόντες απλώς επαναλαμβάνουν, εν μέρει, τους ενώπιον του Πρωτοδικείου ισχυρισμούς τους.

54. Με αυτές τους τις ενέργειες, οι αναιρεσειόντες έχουν, κατά την άποψή μου, παρανοήσει τη φύση της αναιρετικής διαδικασίας. Οι λόγοι αναιρέσεως πρέπει να ερείδονται επί αμφοιβητουμένων στοιχείων της αποφάσεως του Πρωτοδικείου³⁰. Το Δικαστήριο εκδίδει τελική απόφαση μόνο εφόσον τα ζητήματα επιλύονται με βάση την ανάλυση της αποφάσεως αυτής. Οι αναιρεσειόντες δεν μπορούν να προβάλουν ισχυρισμούς ανεξάρτητους των επικρίσεών τους επί της αποφάσεως ούτε απλώς να επαναλάβουν ισχυρισμούς που έχουν προβληθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου³¹.

55. Εξ αυτού έπεται ότι οι τελευταίοι ισχυρισμοί των αναιρεσειόντων είναι προδήλως απαράδεκτοι.

Πρόταση

56. Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι όλοι οι λόγοι αναιρέσεως είναι είτε απαράδεκτοι είτε αβάσιμοι.

57. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο, κατά τη γνώμη μου, οφείλει:

- 1) να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·
- 2) να καταδικάσει τους αναιρεσειόντες στα δικαστικά έξοδα.

30 — Βλ., π.χ., την προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 29 διάταξη CNPAAΡ, σκέψεις 29 και 31.

31 — Βλ. τη διάταξη της 26ης Σεπτεμβρίου 1994, C-26/94 Ρ, Χ κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4379, σκέψη 13· τη διάταξη της 14ης Δεκεμβρίου 1995, C-173/95 Ρ, Hogan κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1995, σ. I-4905, σκέψη 20, και την προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 29 διάταξη CNPAAΡ, σκέψη 30.